

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dezseffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szeri at közlünk

A háboru erőviszonyai

Makó, dec. 10

Még mindig a kínzó bizonytalanság lebeg fejünk felett, még mindig a marcangoló kétség tépi a lelkünket, mi lesz hat holnap, vagy holnapután, lesz-e hát csakugyan háboru, elhurcolnak-e hát bennünket a népek vágóhídjára vagy pedig — észre térnek azok, a kik megbolondultak és a kik örült eszükkel az egész Európát vérengző háboruba akarják kergetni.

Mert hogyha megindul a magyar-osztrák-szerb háboru áradata, szinte kizárt dolog, hogy ez az áradat magával ne sodorja az egész Európát.

Ebben a kiállításban érdekes számot vetünk azokkal az erőviszonyokkal, melyek ebben a mérkőzésben szerepelni fognak.

Európa nemzeti nyilvánvalóan két pártira oszlanak s a kitörendő háboruban két óriási ellenséges haderő fog egymással szemben állani és megmérkőzni. Azt is mondhatnók, hogy kifejlődésében a szlávok és a germánok mérkőzése lesz ez. Mert hiszen az osztrák-magyar-szerb konfliktust éppen az a körülmény érleli európai háboruvá, hogy a szláv Oroszország közbelépni készül szerbiai szlávtestvérei érdekében, a germán osztrák ellen. Ebből aztán az egymással szembekerülő nemzetek egyik felől a szláv, másik felől meg a germán táborba sorakoznak. — E minősítésnél természetesen nem számíthatunk magunkat, a kik mégis már közjogi helyzetünk-nél fogva is a germánok oldalán leszünk kénytelenek hadakozni a szlávok ellen.

A mi az ellenséges nemzetek szembeállítását illeti, egyik részen áll a kis Szerbia a maga óriási patrónusával Oroszországgal. Oroszország meg a szövetséges viszonyánál fogva maga mellett érzi Franciaországot s az utóbbi hármast ententénél fogva még Angolországot is.

Hogy ezek mellett Szerbiának mostani balkáni szövetségesei is kötelezve érzik-e magukat ebben a készülő nagy háboruban is arra, hogy a szerbek oldalán harcoljanak, alig hihetjük. Marad tehát az

egyik oldalon, a szlávok oldalán az orosz, a szerb, a francia és az angol.

Ezzel szemben van mindjárt a hármast szövetség: Magyarország-Ausztria, Németország és Oroszország a - germánok oldalán.

Ha már csak e kétféle csoportosulás erejét nézzük is, eltekintve magánról a háborunak mindenképpen rettenetes borzalmaitól — a végleges győzelemben csakis az a tábor bizhatik, amelyikhez éppen mi magyarok is tartozunk.

Általánosan tudott dolog, hogy Európában Németországnak van a leghatalmasabb hadi ereje. Olyan, amelynek csak fele is elegendő volna akár Francia, akár Angol, akár Oroszország egész haderejének leverésére. A magyar-osztrák haderő — amelynek magvát éppen a magyar erők teszik — alig valamivel, vagy talán semmivel sem áll hátrább a Németországnál. Az orosz hadsereg, bár sokat gyengített rajta a legutóbbi tripoliszi hadjárat, még mindig méltó párja szövetségesei haderejének.

E három hatalmas hadsereggel szemben áll Oroszország állanón demoralizált, mindenféle romlottsággal agyongyengített katonasága, mely legutóbb a Japán háboruban igazolta be teljes tennetlenségét s hozzá még az ott nyert vereséget se tudhatta máig se kiheverni. Az angol hadsereg szárazföldi része a burgháboruban mutatta be hogy nem sokat ér. Egyedül Franciaország számítható, mint a mely komoly erővel képes fellépni. Mert Szerbiát — azt hisszük — alig lehet számítani különösen most, a mikor a Balkán háboru, a nélkül, hogy valami erőfeszítést tett volna ott, mégis csak nagyon kimerítette.

Igy áll a helyzet, ha a leendő harcviualakat nézzük. De még érdekesebben változik javunkra a szituáció, hogyha a hármast szövetség és a hármast entente sorain kívül is szétnézzük.

Mint mondók, alig hihető, hogy Szerbiát ebbe a háboruba is kövessék balkáni szövetségesei. De ha mégis így lenne, bizonyos az, hogy ez esetben a most levett, de már is új erőre kapott Törökország se marad tétlenül, míg Bulgária északi részén Románia is bizonyosan akcióba lép. Románia

és Törökország fellépése pedig nemcsak a balkáni szövetséges államoknak amazoktól való leverését, hanem még az orosz haderő nagy részének is a sakkban tartását jelenti. A mig azután az orosz hadsereg déli részét Románia foglalkoztatja, keleti oldalán nem kis gondot okozhat a szláv monstrumnak a khinaiak esetleges támadása. A khinaiak már is elrendelték a mozgósítást Oroszország ellen Mongólia miatt, így nemcsak, hogy Ázsiából nem hozhat haza katonákat a muszka, hanem talán még innen lesz kénytelen oda is kivinni. Északon meg a svédek nyugtalanítják már is II. Miklós hadseregét. Vagyis úgy áll a helyzet, hogy számításba véve még ez ország belső ellenségeit, a nihilistákat, lengyeleket, finneket és sok más belső bajait, Oroszország meglevő erejéből se sokat

lesz képes szerb testvérei segítségére fordítani.

Ezeket felül még egy körülményt is figyelembe kell vennünk: azt, hogy Angolország csak immel-ámmal ha beáll egy csatasorba Szerbiával, meg Oroszországgal. Hiszen tudjuk, Szerbiával minden diplomáciai összeköttetést megszakított a királygyilkosság idején, aligha támogatja hát most éppen az akkori gyilkosokat. Oroszország meg erős riválisa, ellenlábasa Keleten, nem akarhatja hát, hogy az orosz győzelmet arasson.

Nagyjában ez a helyzet. Hogy ily körülmények közt a mi monarchiánk csakis győzőként kerülhet ki ebből a háborúból — nem is nehéz megjövendölni.

kp.

Auffenberg és Schemua bukása.

Még bizonytalan, lesz-e háboru, vagy nem?

Auffenbergék menesztésének okai. — A háboru kérdésében még nincs döntés. — A szerbek ismét mozgósitának. — A monarchia és Szerbia. — Kik lesznek az utódok? — A Prohaszka-ügy. — Konfliktus a trónörökösselel.

— A Makói Független Ujság telefon értesítései. —

Makó, dec. 10.

Még el sem dörögött az első ágyuszó már is két tábornok meghalt. Még pedig a legmagasabb ormon álló, legexponáltabb helyen lévő két tábornok. Talán nagyobb bomba ez, mintha már a háborut megizenték volna, olyan villám-szerű meglepetés számba megy.

Természetes, hogy a legmessze-menőbb és legkalandosabb kombinációkra ad okot Auffenberg hadügyminiszternek és Schemua vezérkari főnöknek lemondása. De csakis pusztán kombinációkra. Mert csak azt lehet pozitíve tudni, hogy történt valami. De hogy mi

történt és miért történt, az lényegben talán soha, senkisésem fogja megtudni, a néhány egyéniség kivételével, aki a titokzatos ügyeket intézi.

Auffenbergék lemondásának okai.

Komoly politikai körökben kijelentik, hogy Auffenberg hadügyminiszternek és Schemua vezérkari főnöknek a lemondása nem okvetlen kedvezőtlen magyarázandó. Valószínűleg csak arról van szó, hogy Oroszországnak megkönynyítsék a katonai szituációt az osztrák-magyar határon és arra bírják az orosz diplomáciát, hogy

A k a r
i n g y e n

egy finom öltönyt
vagy télikabátot.

Ha igen, könnyen elérheti
ha ruhaszükségletét

Gera Mihály versenyszabónál

Makó, Megyeház-utca 8. szám. — — Kozma-féle ház.)

szerzi be, aki 100 re rendelje között egy finom férfi öltönyt és egy télikabátot sorsol ki teljesen ingyen.

November 3-ikától kezdve minden rendelő, aki legalább 30 koronás rendelést tesz, kap egy Szerencse-szelvényt s amint 100 szelvény ki lesz adva: előzetes közhírrététel után, hatósági e lenörzés mellett kisorsolja a két - 60-60 K értékű - nyereményt.

Ezen kedvezmény dacára árai mesés olcsók: Egy finom férföltönyt, felöltőt, télikabátot már 30 kor.-tól, remek völegényi ruhát 40 koronától kezdve készít elegáns szabással a legfinomabban kidolgozva.

Téhat kockázat nincs! A türethetetlen drágaság mellett is mesés olcsón szerezheti be ruhaszükségletét és szerencse esetén egy öltönyt vagy télikabátot nyer teljesen ingyen.

Elismert legjobb
magyar
szabóság

Dus választék a leg-
finomabb angol és
honi szövetekből.

a dumában határozott kijelentéseket tegyen. Másrészt pedig az lehet a célja a kettős lemondásnak hogy a balkáni béke megkezdése előtt Szerbiát annak a pozitív kijelentésére kényszerítse, hogy nem tart igényt adriai kikötőre.

A háború kérdésében még nincs döntés.

Illetékes helyen a leghatározottabban cáfolják azokat a háborús híreket, amelyek ma keringtek s a helyzetnek már igen közel beálló döntő változásról szólnak.

Konfliktus a trónörökösrel.

Auffenberg hadügyminiszter hírszerint a trónörökösrel való konfliktusa miatt adta be lemondását Arról, hogy ez az összekoccanás miben állott, nem lehetett még határozott értesülést szerezni. A mi Scheuma vezérkari főnök lemondását illeti, azt mondják, hogy vezérkari főnökké kinevezése őt magát lepte meg legjobban és az illetékes körök is nagyon jól tudják, hogy ő ennek az állásnak betöltésére nem alkalmas. A katonai köröknek természetesen az a kívánságuk, hogy oly komoly időben, amilyen a mostani elsőrendű katonai tekintély, amilyenek ellismerik, foglalja el a hadseregben a legfontosabb állások egyikét.

A szerbek ismét mozgósítanak.

Reichspost zimonyi távirata szerint a szerb kormány elrendelte az eddig még igénybe nem vett légénység mozgósítását. A behívottaknak 24 óra alatt be kell vonulniok. A fegyver alatt lévő és a háborúból most visszatérő legények csak rövid szabadságot kapnak, míg a tiszteket egyáltalán nem szabadsgolják.

Kik lesznek az utódok?

A „N. W. Tagblatt“ illetékes helyen szerzett információja megerősíti azt a hírt, hogy a lemondott Auffenberg hadügyminiszter utóda Krobatin tábornagy lesz és Schemua vezérkari főnök helyébe hőtendorfi Conrad báró lép.

A monarchia és Szerbia.

A hadügyminiszter és a vezérkari főnök szenzációs lemondása a konfliktus legújabb — az egész világon óriási feltűnést keltő — fázisa. Egyelőre nem lehet még tudni, békét vagy háborút jelent-e a miniszterbukás, a hivatalos nyilatkozatok után indulva, békét.

Szerbia kerülő uton békésebb hangokat próbál elhelyezni. Csak kereskedelmi kikötőt akar, és hogy nagyobb nyomatéka legyen kívánságának, — újabb mozgósítást rendelt el. Ha a megkerült szerbek azt hiszik, hogy ettől valaki megrémül, ép úgy tévednek, mint amikor azt hiszik, hogy lehetetlen kívánságaik teljesülhetnek.

A Prohaszka-affér.

A Neue Freie Presse szerint a berlini Lokalanzeiger-nek a Prohaszka-ügyről kiadott jelentését bécsi jól értesült körökben alaptalannak mondják. A vizsgálat, úgy mondják, ki fogja deríteni, hogy a szerb kormány fulkapásokat engedett meg magának Prohaszka konzullal szemben.

Az alispán felhívása.

A behívott katonák családjai érdekében.

Csanádvármegye alispánja ma nagyon fontos rendeletet adott a behívott katonák itthon maradt családjainak segélyezése érdekében. E nagy fontosságú rendelet a következő:

Ugy a hatóságnak valamint a társadalomnak is kötelességében áll, hogy figyelemmel kísérje vajon azok családjai a kikat a háború veszedelemé miatt az ország védelmére rendkívül katonai szolgálatra hívottak nincsenek-e nyomornak, nélkülözésnek kitéve, megvan-e gyermekeiknek, feleségeiknek, szüleiknek azon legényegesebb anyagok, amelyek létfontosságukhoz feltétlenül szükségesek s amennyiben még a megélhetéshez szükséges eszközök sem állanak rendelkezésükre, azokról gondoskodjanak.

Felhívom ennél fogva a járási főszolgabírákat, általuk a községek előjáróit és Makóváros polgármesterét, hogy haladéok nélkül pübatolják ki ezen családokat és a puhatolás eredményéről hozzám 8 nap alatt részletes jelentést tegyenek.

Jelentéseikben pontosan jelöljék meg az illetőt segélyre szoruló családtagjainak számát s azon dolgokat mire a legsürgősebben szükség van. — Elvárom a járási főszolgabíráktól, a községek előjáróitól és Makóváros polgármesterétől, hogy ezen felhívásomnak nemcsak hivatalos kötelesség tudással, de azon buzgalommal is eleget fognak tenni, a mellyel minden hazafias polgár tartozik az ország védelmében a résztvevők súlyos helyzetének enyhítéséhez hozzájárulni.

Makó, 1912. december hó 10.

Hervay,
alispán.

Tisza István fél az új adótörvények behozatalától.

Az új adótörvények 1914. évi január 1-én lépnek életbe.

Az egész ország közönsége aggodalommal tekintett az új adótörvényes adótörvények életbe léptetése elé, melyre a miniszteriumban kiadtak mindenféle utasítást megtettek mindenféle intézkedést, hogy a törvény a jövő 1913. évi január hó elsejével életbe lép.

Tisza István gróf, ki különben tönkre tette Magyarország alkotmányát a biztos bukás előtt még valami kedves emléket is akart hagyni a nemzetnek.

Az új adótörvényekről már mindenki tudta ebben az országban, hogy az vért fog sajtolni a nemzetből.

Most Tisza némi jó emléket akar maga után hagyni, azért akként intézkedett, hogy az új adótörvények nem lépnek életbe 1913. évi január elsején, hanem 1914. év január havában.

Valószínű, hogy a kényszer hozta a geszti banditát ebbe a helyzetbe, hogy az új adótörvénye-

ket illetőleg ekként intézkedett, de tehet ő már bármit is, **büneit, melyekkel e nemzetet megnyomortotta, jóvá nem teszi soha.**

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Dec. 11. Római kath. Damaz p. Gör. kath. Nov. 28. Új István Nap két 7 óra 39 perckor nyugszik 4 óra 7 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható. Süröngyprognózis: Enyhe elvétel csapadék. Hőmérőjelek: 3-6 Celsius.

Fontos miniszteri rendelet a kivándorlásról. Csanádvármegye alispáni hivatalához ma rendkívül fontos belügyminiszteri rendelet érkezett. A rendelet meghagyja, hogy mindazon kivándorolni szándékozók, kik akár sor alá jönnének, akár pedig a védőkötélzettség törvényei alá tartoznak, egyelőre ulvél külföldi utazásra, vagy kivándorlás céljából ki nem adható. A fontos rendelet a jelenlegi komoly helyzet idején, bővebb magyarázatra nem szorul.

Virilisjog átruházás. Özvegy Ott Károlyné Makóvárosban meglévő virilis képviseleti jogának gyakorlását az 1912-ik évre Draskóczy Ede evangélikus lelkészre ruházta át.

Dmke felolvasás. Ma szerdán este 8 órakor lesz a Dmke felolvasás ciklusának harmadik estéje, melyen Pénzes Zoltán tartja előadását a dróttalan távirásról. Rá fog mutatni az elektromos hullámok felfedezésének tudományos és technikai fontosságára, megvilágítja azt a kapcsolatot, amelyet először egy angol tudós, Maxwell látott meg a fény és elektromos jelenségek között, bemutatja kísérleteiben a dróttalan távirás elvét, vetített képekkel kíséri azokat a fejtegetéseket, melyekkel tökéletes táviró-állomásoknak, tábori készülékeknek berendezését magyarázza.

Mindennapi kérelem. Ezt az évet bátran lehet az esőzések és a folyók áradási évének nevezni. Mindkét csapás igen nagy károkat okozott. A sok esőzés miatt a városnak számtalan utcáján felgyülemlett a víz és alig van nap, hogy egyik vagy másik utca lakói ne kérelmeznék a várostól az utcájukban felgyült esővíznek levezetését. Ma **Bálint János** és társai Szent Anna-utcai lakosok adtak be ilyen ügyben kérelmet a városhoz. Egymást érik a városnál az ilyen kérelmek, úgy hogy ezeknek akár állandó rovatot nyithatnánk lapunkban, de arról még nem nyílt alkalmunk írni, hogy a város csak egy ilyen kérelemnek is eleget tett volna.

A piacon sok a vizes tej. Nemcsak a korezmáros szokta felvizelni, jobban mondva megkeresztelni borát, hanem igen sok gazdasszony is vizzel jól felhígított tejet visz a piacra és azt drága pénzen eladja. Pedig az idén ebben az árvizes osz-

tendőben komolyan kár a vizért fizetni. Része van ebben a visszaélésben a rendőrhatalomnak, mert nem őrzi eléggé ellen a tejárásokat. Pedig nem rég szereztek be a tejmérő készüléket, nyilván azért, hogy a rendőrkapitányi hivatalban lépje be a por. Jó volna ezt a készüléket minél gyakrabban használni!

Találtak egy arany karperecet. A makói rendőrséghez ma beszolgáltattak egy arany karperecet, mint a melyet a főtéren találtak. Jogos tulajdonosa jelentkezhettek érte a rendőrségen.

Megszűnt állatbetegség. Csanádapáca községben a veszőtség megszűnt. Az állatforgalmi korlátozást az alispáni hivatal ma feloldotta.

A balkáni háború. A török, szerb és bolgár háborúban a helyszínén készült eredeti felvétellel fog a mozi vásznan szerdán leperegni. Ennél hatóságosabb és aktuálisabb valamit most, el sem gondolhatunk, amely annál érdekesebb, mert a makói Urániának sikerült az eddig készült összes felvételeket lekötöni s azokat a mozi közönségének hetenkint bemutatni. Emellett ugyancsak hatóságos lesz a „Dragán szerzett boldogság“ ez a hatalmas dráma is, amely a kopenhágai dán királyi színeszek előadásában kerül a vászra. Neve tőz számok fogják mindezt fűszerezni s az érdekes előadás a közönség nagyobb érdeklődésére bizonyára számíthat.

Férjhez menne két elegáns megjelenésű vagyonos fiatal urhölgy, de férjet csak azon uriberek közül fognak választani, akik megfelelő finomságuk és eleganciájukról azzal adnak tanubizonyosságot, hogy minél gyakrabban megfordulnak a CSILLAG-drogeriában.

Dr. Szüsz Ferenc

nőorvos, f. hó 16-tól

Eötvös-utca 5. szám

alatt (új zsidó templom mellett) lakik és rendel.

Borzalmas öngyilkos kísérlet a makói tanyákon.

Az örült ember rémtette.

Borzalmas módon akart életétől megválni egy szegény félkegyelmű, önmagával már régen meghasonlott ember. Elakarta magát pusztítani s ezt elérendő, oly rettenetes eszközt gondolt ki az öngyilkosságra, ami csak örült ember agyában fogamzhatott meg. Meggyújtotta önmagát s mikor a lángok okozta irtózatot kinok egy pillanatra magához térítették, öntudatra ébresztették a szerencsétlent, szívtéfacsaró jajgatásba tört ki, amire aztán figyelmessé lettek a házbeliek s megszabadították az égő rongyitól a szerencsétlen embert, aki azonban oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy aligha éri meg a reggelt. A borzalmas öngyilkos kísérletről tudósítunk következő.

A makói dái tanyákon édegett Csorba István gazda ember, kinek egy 3-4 évvel ezelőtt elborult az elméje. A szerencsétlen ember

ÉRTESÍTEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-umok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámuel özv.
cégnél M A K Ó.

csöndesen viselkedett. Nem bántott senkit, épp ezért nyugodtan otthon hagyták. Ott édegett fiaival a tanyán. Felesége már régóta különváltan élt tőle.

A szerencsétlen embernek néha tiszta percei is voltak. Ilyenkor borzasztó volt hallgatni, hogy mint panaszkodott szerencsétlensége miatt. Az ilyen panaszkodások rendszeresen egy-egy irtózatossá rohamban végződtek. Így élt a szerencsétlen ember már évek óta.

A boldogtalan ember végre is meguntta ezt az élő-halott állapotot s egy szerencsétlen tiszta percében elhatározta, hogy véget vet életének. Rettenetes módot választott arra, hogy megszabaduljon az életől, valahonnan pokrócot kerített, abba begöngyölte magát, majd leöntötte a pokrócot petróleummal s meggyújtotta.

Hatalmas lángokat vetett a pokrócra. A lángok belekaptak a szerencsétlen ember ruházatába, hajába s bajuszába. Egy darabig állta Csorba a borzasztó kinokat, de az életösszön csak diadalmaskodott halálra szántsága felett.

Örjögő fájdalomában irtózatossan jajgatni kezdett. A nagy jajgatásra behozták Ferenc és Lajos nevű fiai és letépték a szerencsétlen emberről az égő rongyokat, miközben maguk is megsebesültek.

Végre megszabadították apjukat a borzalmas tűzhaláltól, de akkorára az öreg Csorba a szevedett kinok és fájdalom következtében eszméletlenül terült el. Azonnal orvosért siettek, ki ápolás alá vette a szerencsétlent, kinek állapota ma reggelre válságosra fordult.

A súlyos szerencsétlenségben van egy olyan vonás is, amelyet nem lehet említés nélkül hagyni. S ez a hitvesi hűség megkapó képe. A mikor Csorba különváltan élő felesége értesült férje tragédiájáról, mindent elfelejtve, azonnal férje betegágyához sietett s azóta éjt, napot egybevéve, önfeláldozóan ápolja bajba jutott szerencsétlen férjét.

Nézeteltérésből gyilkosság.

Ha a magyar és a szerb vitába keveredik.

A nemzeti kérdés tegnap áldozatot követelt. Egy magyar ember és egy szerb vitába elegyedtek a nemzeti kérdésről nézeteltérése támadt közöttük, amelynek befejezéséül a magyar ember bicskát rántott s leszúrta a szerbet, aki azonnal meghalt.

Erről a gyilkosságról tudósítónk a következőket jelentette:

Kosztics Milán és Musitzky Pál sajkásgyőri földmivesek egy koreszmában mulatoztak. A két ember közt akik egyébként a legjobb barátok voltak, nézeteltérés támadt majd pe-

dig alaposan összevettek. Az összeszóvalkózásra az adott okot, hogy Kosztics szerb népdalokat akart játszani a tamburásokkal. Musitzky peduhaj magyar nótákat parancsolt. A kétféle parancsot nem tudta teljesíteni a primás s a mulatozókra bizta hogy döntsék el, vagy egyezzenek meg, milyen nótát huzzon, magyart-e vagy szerbet.

Kosztics és Musitzky természetesen nem tudott megegyezni, mind-egyik a maga igazát vitatta. Ezen azután annyira összejöttek, hogy már-már tetlegességgé fajult a szóharc. A koreszmáros azonban lecsillapította a háborgó kedélyeket.

Nemsokára mindketten távoztak a koreszmából. Utközben tovább is zsörtölődött a két földmives s egymás fáját szidták. Lohordták mindenkinek a szerbetek és a magyarokat és eközben öltre mentek. Kosztics megöléssel fenyegette meg Musitzkyt, mire mindketten bicskát rántottak. Musitzky ügyesebb volt s megelőzte Koszticsot, mely oly erővel döfte kést annak nyakszirtébe, hogy Kosztics ott helyben rögtön meghalt.

Musitzky elmenekült. Koszticsot a járőrelők találták meg holtan. Azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, amely kinyomozta a tettest és a zombori ügyészség fognázába kísérte.

— Ujságírókat keresünk. 13 évesnél idősebb férfiakat és nőket keresünk a „Makói Független Ujságnak az árusítására. Akik ujságunk árusításával akarnak foglalkozni, napi 4-6-7-8 koronát — úgy tén, mint nyáron — könnyen kereshetnek. Akik más munkára már keptelenek, azok is képesek meg ujsagot árulni. Tehát idős és előregedett asszonyok és férfiak is jelentkezhetnek.

Regény.

Egy világváros rejtelméi.

(30)

— Asszonyom — szölt Boriska a kövér asszonysághoz fordulva — legyen hál önben irgalom, ne kívánja egy becsületes asszony romlását és halálát! Ön úgy sem fog velem célt érni, világatlan édes anyám pedig elpusztul reggelig.

A kövér asszonyság Boriska mellé lépett, vastag gyűrűs kezével megsimogatta a fiatal asszony rémült arcát s tetetett nyájassággal vigasztalni kezdte.

— Ugyan ugyan, kedves gyermekem, minek izgatja fel magát ennyire? Hígyje meg, nálam nem lesz semmi baja. Ugy bánunk vele, mint a himes tojással.

— Nem kell mást tennie, mint jó lenni a — barátainhoz.

— No, csillapodjék... Édes anyjáról is gondoskodtam. Azóta ápolónő van mellette és azt hiszi,

hogy az ön grófi vőlegéye küldte.

— Az affektáló világ, amely csak titokban szeret vétkezni, engem Bünkirálynénak nevezett el. Nincs igaza annak a gőgös, álszemérmes világnak. Sok szerencsétlen leánynak juttatok én gondtalan élelet.

— Akit hozzám hoznak, annak, annak a feje felől örökre eltűnik a gong, minden bánat, s ha az előtt szükölködött, itt duskálhat a jólétben.

Boriska mereven és könyben uszó szemekkel hallgatta a Bünkirálynét.

Forgott vele az egész világ.

— Nem vágyom a jólétre, szégyény, de becsületes akarok maradni, rebegte halkán, de mintegy önmagával beszélve.

— Ne makacsodjék Boriska, meglássa, nem bánja meg. Azt ígértem, himes tojásként bánunk el vele... Tudok ám másképen is... Az, ki ott az ajtót támasztja és grófi minőségben kopogtatót önnél, ügyes sinter mester, pompásan össze tudja kötözni a makacs-kodó galambokat. Gondolja meg.

A kövér asszonyság az utóbbi szavakat nyomatékkal mondta s szúró, fenyegető tekintettel végig nézte Boriskán, gyorsan eltávozott.

Boriska csak a sejtym halóköntös süngasára rejtett fel.

— Asszonyom! Asszonyom!... kiáltotta kezét tördelve.

De az asszony nem fordult vissza.

Boriska térdre roskadt és hangos zokogással sirt.

Az ajtót támasztó férfi mosolygva és szóltalul nézte az áldozat kínos vergődését.

— Mesterfogás volt tőlem, gondolta magában bizony, a grófi szerepért tíz forint helyett tizenöt forintot érdemelnek!

(Folyt. köv.)

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindentéle — még régi gyomorbajt is. Erősít, élét. A mámoros állapotot is megszünteti. Kelle mes ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálalratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 30 Ft, nagy üveg 2 korona

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

HARMONIKÁT
vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika kor.-tól 20 feljebb. Fénvképes árjegyzék ingyen.

Eladó járandó.

Az apátfalvai utfélen az új utász ház háta mögött egy járandó eladó. Értekezni lehet

Böröcsök Mihályval.

Makón, Pacsirta-utca 37.

uj szám alatt.

Eladó házak.

Kisorosz-utca 1704. számú

sarok házamat,

mely bolhthelyiségnek igen alkalmas, továbbá a Kigyó-utca 2776. számú házamat szabadkézből eladom. Értekezni lehet Bükönyi Istvánnal. Uj-utca 10. uj sz.

Óvás!

Nem felel meg a valóságnak Kucses Károly cég azon közleménye mintha a Sack Rudolf féle tüköracél ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban belehet szerezni. Glück Samu gépraktárában is.

„Styria-Universal“

Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszerű pamutot ugyanazon gépen

Árjegyzék ingyen. — Részletre is

Styria-Kötőgépgyár, BRÁZ. III.

Képviselek kerestetnek.

Föld bérlet!

500 hold szántóföld,
200 hold rét és legelő,
100 hold erdő,

összesen 800 hold.

A szántóföld fekete kötött talaju, 8—10 Mm. kis holdankénti terméshozammal, szép lakással és gazdasági épületekkel, ingyen takarmánnyal.

Kedvező árban es feltételekkel kiadó.

Értekezni lehet

Iritz Miksa makói lakossal

Sárga takarmányrépa

kisebb és nagyobb mennyiségben métermázsánként az udvarban kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: **Kocsis ur**, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig **Kocsis és Skopál** cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkeim: **Villamos csillárok**, asztali-, fali-, függő-petroléumlámpák, étkező-, kávé- és teás-készletek, mosdó-készletek, alpacka- és diszmu-árak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddigi, elismert olcsó árait

mélyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzletemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árleszállítás csak **ujévig** tart, saját érdekben áll mindenkinek, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház). Skopál Ödön,
 üveg- és porcellán kereskedő.

"OLLA"
 bebizonyított, legjobb hygienikus **GUMMI-különlegesség**.
 Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen.

Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva.

Olla lerakatok az Olla plakátok által kívának tünne tve.

Ára tucatonként 4, 6, 8. és 10 korona. Kapható: Breuer Zoltán, Sándor Zsigmond és Ember József gyógyszerteráiban és Popper Gyula droguerájában.

Figyelmeztetés!

Egynehány b. rendelőim kérdésére van szerencsém a b. közönség tudomására hozni, hogy a téli hónapokban át is folyton

festek és tisztítok.

A t. közönség b. támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel:

Neumann Gusztáv,
 kolmefestő és vegytisztító.

Nem szabad, dehogyszabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katonai és cigányzenét élethűen játsza az eredeti „Eufon” tölcsernékülű beszélőgép, mely legújabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszer- király”
 nál BUDAPEST, József-körút 15-1.
 Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat újdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrmevel bélelt rövid és hosszú kabátok, kész kosztüm különlegességek, elegáns utcai és fogadó pongyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és mulfok, leány ruhák, női és gyermek fe-

MAKÓ. hárneműek FÖTÉR.

Király Lajos áruházában
 legjutányosabban szerezhetők be.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
 KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

- Rovatos ivék,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
 POLITIKAI NAPILAP

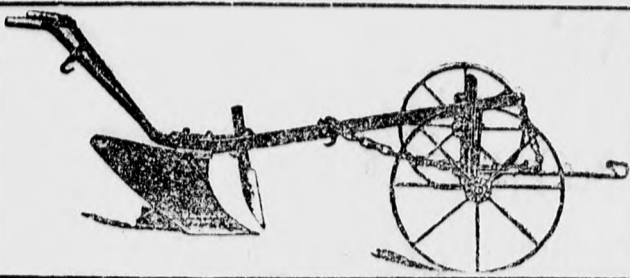
Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

==== kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket. ====

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

Telefon-
szám:
126.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy
gazdasági gépraktáramat

a legujabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirtelen Bächer-féle tüköracél kormány-nyal ellátott - mindenféle nagyságban - ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bárminő nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavágó, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű **Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,**

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utólérhetetlen tökéletességükkel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy keresletnek örvendenek. **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nek nem ismert és kitűnően bevált

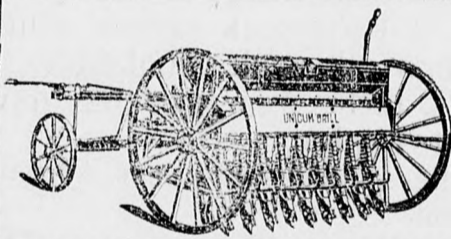
Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a legerősebb áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. - **LEGUJABB! Léghűtéses (vizhűtés nélküli) MOTOR,** egyszerű, veszély nélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-ter 20. sz.

Ez a „MUKI“ művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wágner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. - Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

Legujabb!

Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangu, domboru hegedűt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wágner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

vás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

A valódi Kölni-víz makói főraktára.

CSILLAG DROGUERIA

Makó, Piac tér, Kasznárlak.
Gyógyáru raktár.

Aether. Benzín. Glycerin. Vaseline. Kamfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Heyden salicil (Deka 6 fill.)

Tengeri só kilója 44 fillér. Angol szóda vegyítésztá kgr. 1'20
Kenmáz kilója 1 kor. 20 fill. Csukamájolaj 1'20

Bel- és külföldi különlegességek.

Nestle. Hydrama. Infantina. Pnespatone. Kufe. e. Bendo p és Van Houten Ca.ao. Gerbaud csokoládé. Tejuokor.

BOROLIN 70 fill. és 1'40
LYSOFORM 70 fill. és 1'40
PETROL hajszes 50 fillér.

szappan szesz és só 50 fill. 70 fill. és 1'40
Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20. Trex-fogpor. Diana sósorszesz és egyéb Diana készítmények.

Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas
Manikür és parfümcasettak, francia szappanok és parfümök. Manikür-alkatrészek. Fésűk. Kefék. Gillette borotváló készülék. Thea, rum- és likő essenciák. Háztartási cikkek, mosóporok 25 fillér. Vashal 25 fill.

Irrigator 1 és fél literes első minőség 4 korona.

ŐSZ HAJ fiatal színének visszazadására hajjifító 1 és 2 kor.
Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona.
FOG- és szájpótlásra szájjíz 70 fill. fogpaszta 50 fill.

Dralle illusio: Ibolya. Gyöngyvirág. Orgona. Rózsa. Naráris. Orchidea. Szegfű. Heliotrop. **Astra.**

Megérkezett!

500 drb. lendamaszt abrosz, ára 3, 6, 8, 10 korona.
200 drb. lendamaszt mlyő, ára 90 fillér.
Férfi ingek, fehér és színes 1'50, 2, 3 korona.
Gallérok darabja 20 fillér.
Arcfátyol métere 20
Hímzések métere 15, 20, 30
Női keztyűk párja 30
Valódi francia selyem batiszt 50, 70, 80
Angol mosó zefírek 70, 80, 90
Remek női ruhaszövetek 60 fillértől 5 koronáig.
Férfi ruhaszövetek 3 koronától 6 koronáig.
500 tucat vászonzsebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2'30 korona. - Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

LEGUJABB

lábbalhajtós morzsoló, répavágó, szecskavágó, ujonnan hitelesített **MÉRLEGEK** és **SULYOK**, éneklő gépek, legujabb hanglemezek és ezek alkatrészei, Central Bobbin és csolnakos **Varrógépek** legelőnyösebb beszerzési forrása

Glück Samu cégnél Makón.

Magyarcsanád határán a csi-gai vasuti őrház mellett kilenc és félhold szántóföld bármily növény alá egy, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kecskeméti Károlynénál Makón, 2537. szám. alatt.

A „Makói Független Ujság“ előfizetési ára vidékre:
Egész évre . . . . 14 Kor.
Félévre . . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . . 3 K 50 fill

Helybeli ügyes, megbízható ügynök kerestetik, aki jutalék mellett szép jövedelemre tehet szert. Cím a kiadóban.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „Hangszer- király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre

LEGUJABB őszi és téli RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szörme boák és muffok

a legegyszerűbbtől a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltők

Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök

nemkülönb női fehérenműek dus választékban

olcsó szabott árakon kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérelni, bármit ismertté

tenni vagy értesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetés útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Fogtechnikai műterem áthelyezés

Fogtechnikusi termemet Török Lajos bőrkereskedő 3. számú házába (Ott Károly mellett) helyeztem át.

Szükségesnek tartom ezuttal felemlíteni, hogy az általam elkészült munkákért, mint eddig is, a műfogak tartósságáért és hasznavehetőségéért szavatosságot vállalok.

Kérem ezután is a n. é. közönség szives bizalmát és pártfogását.

Tisztelettel **Farkas Péter** fogtechnikus.

„VARAZSFUVOLA.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola rendkívül kellemes 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alanti cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden házban szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, ujévi, névnapi és nászajándéknak Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenfelé vidékre szállítás.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már képelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelenkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben.) o o o

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se hallgat el.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kapható

Ujdonság!

fényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita“ rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszer Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruháza, Budapest, József-körút.

Ujdonság!

Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wagner Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

